

Презентация

Модул 7:

Устойчивост. Алгебрични критерии. (на Хурвиц и на Раус).

Курс: Теория на Управлението 1

Автор: доц. д-р Александър Ицев

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Цели на модула

- Разглеждане на условията за устойчивост на линейни системи
- Алгебрични критерии
  - Необходимо условие за устойчивост
  - Критерий на Хурвиц
  - Критерий на Раус

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Цели на модула

- Устойчивост на системи от нисък ред (критерий на Вишнеградски)
- Граничен коефициент на пропорционалност
- Изследване на устойчивост с MATLAB

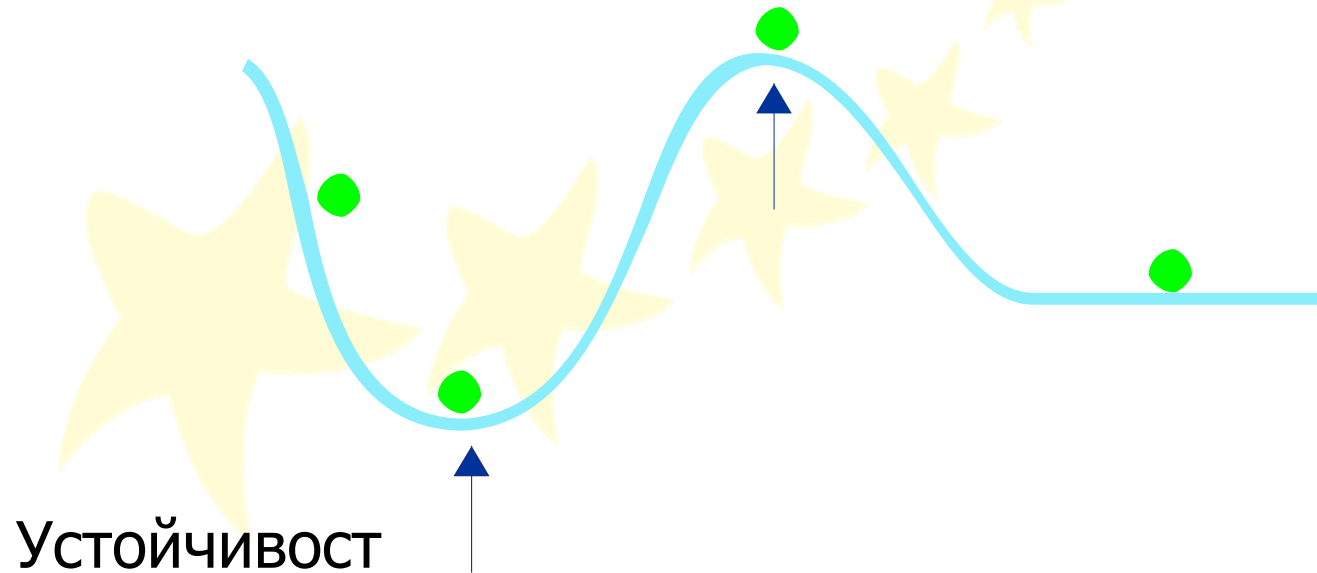

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Понятие за устойчивост

Равновесно състояние

Устойчивост

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Понятие за устойчивост

- ***Системата е устойчива, ако след кратковременно външно въздействие се стреми да се върне към първоначалното си равновесно състояние.***

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Свободно движение и устойчивост

$$a_0 \frac{d^n y}{dt^n} + a_1 \frac{d^{n-1} y}{dt^{n-1}} + \dots + a_n y = b_0 \frac{d^m u}{dt^m} + \dots + b_m u$$

- Пълно решение:

$$y(t) = y_{np} + y_{ce}(t)$$

$$u(t) = c = const$$

$$y_{np} = \frac{b_m}{a_n} c$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Условие за устойчивост

$$a_0 \frac{d^n y}{dt^n} + a_1 \frac{d^{n-1} y}{dt^{n-1}} + \dots + a_n y = 0$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} y_{св}(t) = 0$$

Извод:

Устойчивостта на линейна система не зависи нито от входните въздействия нито от началните условия, а само от затихването на свободното движение

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Корени на характеристичното уравнение и устойчивост

$$a_0 \frac{d^n y}{dt^n} + a_1 \frac{d^{n-1} y}{dt^{n-1}} + \dots + a_n y = 0$$

При прости корени $\lambda_i \quad i = 1, 2, \dots, n$

$$a_0 \lambda^n + a_1 \lambda^{n-1} + \dots + a_n = 0$$

$$y_{cv}(t) = \sum_{i=1}^n y_i(t) = \sum_{i=1}^n c_i e^{\lambda_i t}$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

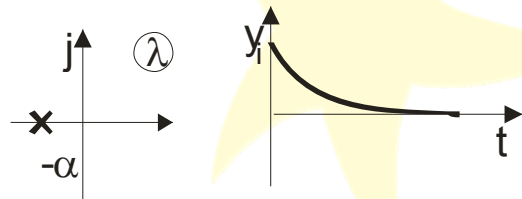
Европейски социален фонд

Корени на характеристичното уравнение и устойчивост

$$\lambda_i = -\alpha$$

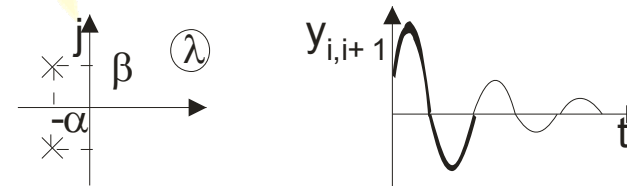
$$y_i(t) = c_i e^{-\alpha t}$$

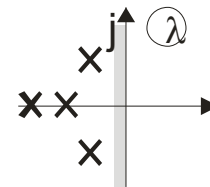
$$\lambda_{i,i+1} = -\alpha \pm j\beta$$

$$y_{i,i+1}(t) = c_i e^{(-\alpha+j\beta)t} + c_{i+1} e^{(-\alpha-j\beta)t} =$$

$$= c e^{-\alpha t} \sin(\beta t + \theta)$$

устойчива

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

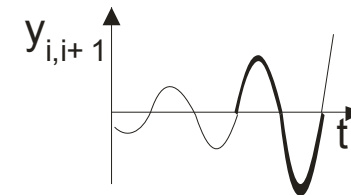
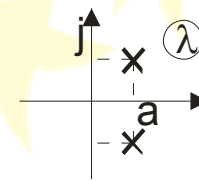
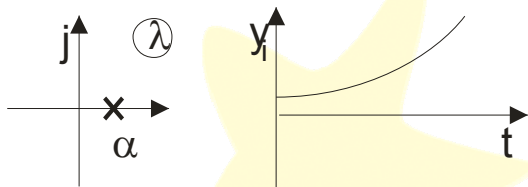

Европейски социален фонд

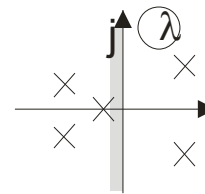
Корени на характеристичното уравнение и устойчивост

$$\lambda_i = +\alpha$$

$$\lambda_{i,i+1} = +\alpha \pm j\beta$$

не устойчива

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

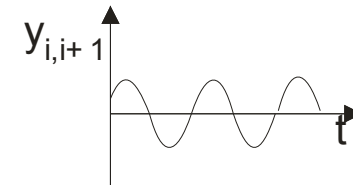
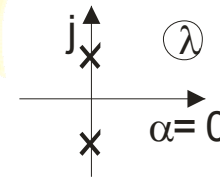
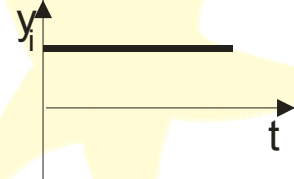
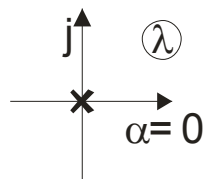

Европейски социален фонд

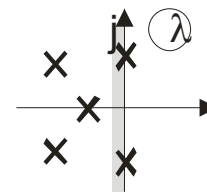
Корени на характеристичното уравнение и устойчивост

$$\lambda_i = 0$$

$$\lambda_{i,i+1} = \pm j\beta$$

на границата на устойчивост

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през
 целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
 съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Предавателна функция и устойчивост

$$W(p) = \frac{b_0 p^m + b_1 p^{m-1} + \dots + b_m}{a_0 p^n + a_1 p^{n-1} + \dots + a_n}$$

Характеристично уравнение

$$H(p) = a_0 p^n + a_1 p^{n-1} + \dots + a_n = 0$$

Изводи:

Устойчивостта зависи само от знаменателя на предавателната функция - характеристичното уравнение

Необходимо и достатъчно условия за устойчивост е всички корени на характеристичното уравнение да имат отрицателни реални части

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Необходимо условие

необходимо условие за устойчивост е всички коефициенти в характеристичното уравнение на затворената САУ да са положителни

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Необходимо условие

$$H(p) = a_0 p^n + a_1 p^{n-1} + \dots + a_n = 0$$

$$a_0 (p - \lambda_1)(p - \lambda_2) \dots (p - \lambda_n) = 0$$

$$\lambda_i = -\alpha_i \quad i = 1, \dots, n$$

$$a_0 (p + \alpha_1)(p + \alpha_2) \dots (p + \alpha_n) = 0$$

$$a_i > 0 \quad i = 1, \dots, n$$

$$\lambda_{i,i+1} = -\alpha \pm j\beta$$

$$(p + \alpha - j\beta)(p + \alpha + j\beta) = \\ = (p + \alpha)^2 + \beta^2$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Критерий на Хурвиц

$$H(p) = a_0 p^n + a_1 p^{n-1} + \dots + a_n = 0$$

$$\Delta_n = \begin{vmatrix} a_1 & a_3 & a_5 & a_7 & \dots & 0 \\ a_0 & a_2 & a_4 & a_6 & \dots & 0 \\ 0 & a_1 & a_3 & a_5 & \dots & 0 \\ 0 & a_0 & a_2 & a_4 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdot & \cdot & \cdot & a_n \end{vmatrix}$$

$$\Delta_1 = a_1$$

$$\Delta_2 = \begin{vmatrix} a_1 & a_3 \\ a_0 & a_2 \end{vmatrix}$$

$$\Delta_3 = \begin{vmatrix} a_1 & a_3 & a_5 \\ a_0 & a_2 & a_4 \\ 0 & a_1 & a_3 \end{vmatrix}$$

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през
 целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
 съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Критерий на Хурвиц

- **Необходимо и достатъчно условие за устойчивост е всички коефициенти на характеристичното уравнение и всички диагонални минори да са положителни.**

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Пример

$$H(p) = p^4 + 3p^3 + 5p^2 + 4p + 2$$

$$\Delta_4 = \begin{vmatrix} 3 & 4 & 0 & 0 \\ 1 & 5 & 2 & 0 \\ 0 & 3 & 4 & 0 \\ 0 & 1 & 5 & 2 \end{vmatrix}$$

$$\Delta_1 = 3$$

$$\Delta_2 = \begin{vmatrix} 3 & 4 \\ 1 & 5 \end{vmatrix} = 11$$

$$\Delta_3 = \begin{vmatrix} 3 & 4 & 0 \\ 1 & 5 & 2 \\ 0 & 3 & 4 \end{vmatrix} = 26$$

$$\Delta_4 = 2\Delta_3 = 52$$

Резултат: системата е устойчива

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Критерий на Раус

$$H(p) = a_0 p^n + a_1 p^{n-1} + \dots + a_n = 0$$

a_0	a_2	a_4	a_6	a_8	$\dots 0$
a_1	a_3	a_5	a_7	$\dots 0$	
c_1	c_2	c_3	c_4	$\dots 0$	
d_1	d_2	d_3	$\dots 0$		
e_1	e_2	e_3	$\dots 0$		
f_1	f_2	$\dots 0$			

$$c_1 = -\frac{1}{a_1} \begin{vmatrix} a_0 & a_2 \\ a_1 & a_3 \end{vmatrix} = -\frac{1}{a_1} (a_0 a_3 - a_1 a_2)$$

$$c_2 = -\frac{1}{a_1} \begin{vmatrix} a_0 & a_4 \\ a_1 & a_5 \end{vmatrix} = -\frac{1}{a_1} (a_0 a_5 - a_1 a_4)$$

$$c_3 = -\frac{1}{a_1} \begin{vmatrix} a_0 & a_6 \\ a_1 & a_7 \end{vmatrix} = -\frac{1}{a_1} (a_0 a_7 - a_1 a_6)$$

$$d_1 = -\frac{1}{c_1} \begin{vmatrix} a_1 & a_3 \\ c_1 & c_2 \end{vmatrix} = -\frac{1}{c_1} (a_1 c_2 - c_1 a_3)$$

$$d_2 = -\frac{1}{c_1} \begin{vmatrix} a_1 & a_5 \\ c_1 & c_3 \end{vmatrix} = -\frac{1}{c_1} (a_1 c_3 - c_1 a_5)$$

$$e_1 = -\frac{1}{d_1} \begin{vmatrix} c_1 & c_2 \\ d_1 & d_2 \end{vmatrix} = -\frac{1}{d_1} (c_1 d_2 - d_1 c_2)$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Критерий на Раус

$$H(p) = a_0 p^n + a_1 p^{n-1} + \dots + a_n = 0$$

a_0	a_2	a_4	a_6	a_8	$\dots 0$
a_1	a_3	a_5	a_7	$\dots 0$	
c_1	c_2	c_3	c_4	$\dots 0$	
d_1	d_2	d_3	$\dots 0$		
e_1	e_2	e_3	$\dots 0$		
f_1	f_2	$\dots 0$			

необходимо и достатъчно условие за устойчивост е всички елементи в първия стълб на таблицата на Раус да са положителни. Броят на смените на знака на елементите в първия стълб е равен на броя на полюсите в дясната полуравнина.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Пример

$$H(p) = p^5 + 2p^4 + 3p^3 + 4p^2 + 5p + 8$$

1	3	5	0
2	4	8	0
1	1	0	0
2	8	0	0
-3	0	0	0
8	0	0	0

Резултат: системата е неустойчива,
има два положителни полюса

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Пример

$$H(p) = p^5 + 2p^4 + 3p^3 + 4p^2 + 5p + 6$$

1	3	5	0
2	4	6	0
1	2	0	0
ε	6	0	0
e	0	0	0
6	0	0	0

$$e_1 = \frac{2\varepsilon - 6}{\varepsilon} \approx -\frac{6}{\varepsilon}$$

Резултат: системата е неустойчива,
има два положителни полюса

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Устойчивост на системи от I-ви ред

$$H(p) = a_0 p + a_1 = 0$$

$$\lambda_1 = -\frac{a_1}{a_0}$$

Извод: необходимото условие: $a_0 > 0$; $a_1 > 0$ е и **достатъчно**

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Устойчивост на системи от II-ри ред

$$H(p) = a_0 p^2 + a_1 p + a_2 = 0$$

Критерий на Раус

a_0	a_2
a_1	
a_2	

Извод: необходимото условие: $a_0 > 0$; $a_1 > 0$; $a_2 > 0$
е и достатъчно

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Устойчивост на системи от III-ри ред (критерий на Вишнеградски)

$$H(p) = a_0 p^3 + a_1 p^2 + a_2 p + a_3 = 0$$

Хурвиц

$$\begin{bmatrix} a_1 & a_3 & 0 \\ a_0 & a_2 & 0 \\ 0 & a_1 & a_3 \end{bmatrix},$$

$$\Delta_1 = a_1; \Delta_2 = \begin{vmatrix} a_1 & a_3 \\ a_0 & a_2 \end{vmatrix}; \Delta_3 = a_3 \Delta_2.$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Устойчивост на системи от III-ри ред

Ако $\Delta_2 > 0$, то и $\Delta_3 > 0$

$$\Delta_2 = \begin{vmatrix} a_1 & a_3 \\ a_0 & a_2 \end{vmatrix} = a_1 a_2 - a_3 a_0$$

Извод: освен необходимото условие: $a_0 > 0$; $a_1 > 0$;
 $a_2 > 0$; $a_3 > 0$

трябва да се изпълнява и условието:

$$a_1 a_2 - a_3 a_0 > 0$$

произведението от “вътрешните” коефициенти да е по-голямо от произведението на “външните” критерий на Вишнеградски)

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Устойчивост на системи от IV-ти ред

$$\begin{bmatrix} a_1 & a_3 & 0 & 0 \\ a_0 & a_2 & a_4 & 0 \\ 0 & a_1 & a_3 & 0 \\ 0 & a_0 & a_2 & a_4 \end{bmatrix} \quad \left| \begin{array}{l} \Delta_1 = a_1 > 0 \\ \Delta_2 = a_1 a_2 - a_0 a_3 > 0 \\ \Delta_3 > 0 \\ \Delta_4 = a_4 \Delta_3 > 0 \end{array} \right.$$

Допълнително (към необходимото) условие за устойчивост:

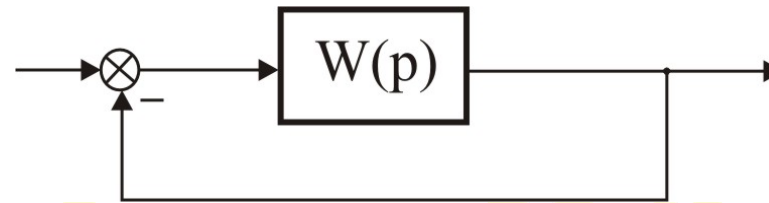
$$\Delta_3 = \begin{vmatrix} a_1 & a_3 & 0 \\ a_0 & a_2 & a_4 \\ 0 & a_1 & a_3 \end{vmatrix} = a_3 (a_1 a_2 - a_0 a_3) - a_4 a_1^2 > 0.$$

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
 „Организационна и технологична инфраструктура за учене през
 целия живот и развитие на компетенции”
 Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
 Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
 съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Граничен коефициент на пропорционалност

$$W(p) = k \frac{B(p)}{A(p)}$$

$$W_{3C}(p) = \frac{W(p)}{1 + W(p)} = \frac{k B(p)}{A(p) + k B(p)} = \frac{B(p)}{H_{3C}(p)}$$

граничен коефициент на пропорционалност ($k_{ГР}$): коефициентът на пропорционалност k на отворената система при който затворената система е на границата на устойчивост.

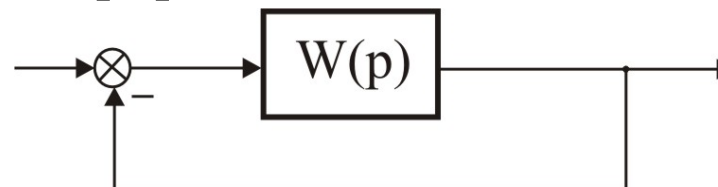

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Пример със система от III-ри ред

$$W(p) = \frac{k}{(T_1 p + 1)(T_2 p + 1)(T_3 p + 1)}$$

$$W_{3C}(p) = \frac{k}{\underbrace{T_1 T_2 T_3}_{a_0} p^3 + \underbrace{(T_1 T_2 + T_2 T_3 + T_3 T_1)}_{a_1} p^2 + \underbrace{(T_1 + T_2 + T_3)}_{a_2} p + \underbrace{1 + k}_{a_3}}$$

$$H_{3C}(p) = a_0 p^3 + a_1 p^2 + a_2 p + a_3 = 0$$

От критерия на Вишнеградски: системата е на границата на стойчивост ако $a_1 a_2 - a_0 a_3 = 0$

$$k_{GP} = \frac{(T_1 T_2 + T_2 T_3 + T_3 T_1)(T_1 + T_2 + T_3)}{T_1 T_2 T_3} - 1$$

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

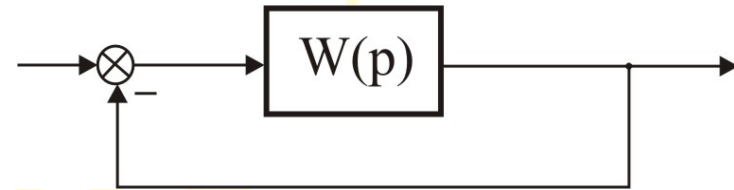
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Пример със система от IV-ти ред

$$W(p) = \frac{k}{p(p^3 + 3p^2 + 3p + 3)}$$

$$H_{zc}(p) = p^4 + 3p^3 + 3p^2 + 3p + k = 0$$

от условието за с-ма от IV-ти ред (критерий на Хуржиц): системата е на границата на устойчивост ако $a_3(a_1a_2 - a_0a_3) - a_4a_1^2 = 0$.

$$\text{т.е. } 3(9 - 3) - 9k = 0$$

отговор: $k_{гр} = 2$

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Проверка по критерия на Раус

$$k = 2$$

$$H_{zc}(p) = p^4 + 3p^3 + 3p^2 + 3p + 2 = 0$$

1	3	2
3	3	
2	2	
$0 + \varepsilon$		
2		

системата е на границата на устойчивост
($k_{гр} = 2$)

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Проверка 2 по критерия на Раус

$$k = 1$$

$$H_{zc}(p) = p^4 + 3p^3 + 3p^2 + 3p + 1 = 0$$

1	3	1
3	3	
2	1	
1.5		
1		

системата е устойчива

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Проверка 3 по критерия на Раус

$$k = 4$$

$$H_{zc}(p) = p^4 + 3p^3 + 3p^2 + 3p + 4 = 0$$

1	3	4
3	3	
2	4	
-3		
4		

системата е неустойчива

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042

„Организационна и технологична инфраструктура за учене през целия живот и развитие на компетенции”

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Проверка на устойчивост с MatLab

$$H_{zc}(p) = p^4 + 3p^3 + 3p^2 + 3p + 1 = 0$$

```
>> roots([1 3 3 3 1])
```

```
ans =
```

```
-2.1537
```

```
-0.1910 + 0.9816i
```

```
-0.1910 - 0.9816i
```

```
-0.4643
```

MatLab директно намира корените на характеристичното уравнение. Системата е устойчива, т.к. реалните части на всички корели е отрицателна.

ПРОЕКТ BG051PO001--4.3.04-0042
*„Организационна и технологична инфраструктура за учене през
целия живот и развитие на компетенции”*
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

